

Inhoud



Inleiding 9

1. Het hart van een vrouw 13
2. Wat alleen Eva kan vertellen 35
3. De vraag die ons kwelt 61
4. Gewond 80
5. Een bijzondere haat 99
6. De wond genezen 117
7. Gezocht door je Minnaar 138
8. Verborgene schoonheid 156
9. Adam wakker maken 179
10. Moeders, dochters, zussen 202
11. Strijdbare prinsessen 220
12. Een onvervangbare rol 238

Over de auteurs 257

Een gebed om bevrijding voor elke dag 259

Met dank aan... 263

Aan de fascinerende vrouwen
die wij, tot onze zegen,
onze vriendinnen mogen noemen.

Inleiding



Hier staan we dan: op gewijde grond.

Eerder schreven we een boek voor mannen (*De ongetemde man*). Maar die klus was min of meer rechttoe rechtaan, vergeleken bij een boek over vrouwen. Niet dat mannen sukkelers zijn. Maar ze zijn wél de minst gecompliceerden van de twee seksen. Zowel mannen als vrouwen weten dat dit zo is. Het mysterie van het vrouwenhart was oorspronkelijk als iets goeds bedoeld. Als een bron van vreugde. Toch is het een bron van schaamte geworden; vrijwel overal hebben vrouwen het gevoel dat ze 'te veel' zijn en niet wat ze zouden moeten zijn. En mannen hebben de neiging afstand te houden van de diepere wateren van een vrouwenziel, onzeker als ze zijn over wat ze er zullen aantreffen en hoe ze ermee moeten omgaan. Zo lopen we de schatten mis die een vrouwenhart kan geven en moeten we het stellen zonder de rijkdom die het vrouwelijke aan ons leven kan toevoegen, en daardoor horen we niet hoe het vrouwelijke ons iets te zeggen heeft over het hart van God.

Wees gerust – dit is geen boek over alles wat jij als vrouw verkeerd doet. Met dat soort boeken hebben we het wel gehad. Het eerste boek over godvrezend vrouw-zijn dat ik, Stasi, als pas-bekeerde te lezen kreeg, vloog direct door de kamer. Ik heb het nooit meer opgepakt. In de vijftienvintig jaar die daarop volgden, heb ik maar een paar boeken gelezen die ik oprecht kan aanbevelen. Van de rest word ik stapelgek. Ze geven vrouwen het idee dat ze niet zo zijn als ze zouden moeten zijn – maar:

‘Volg dit tienstappenplan en je zult zeker aan de eisen kunnen voldoen.’ Alles bij elkaar zijn zulke boeken letterlijk geestdodend. Maar vrouwelijkheid past niet in een formule.

We hebben allemaal wel vriendinnen die van theekransjes en porseleinen serviesgoed houden – en vriendinnen die daar de kriebels van krijgen. We kennen vrouwen die van jagen houden – op koopjes of zelfs met pijl en boog. Sommige vrouwen ontvangen graag gasten, andere niet. Vrouwen kunnen professor zijn, moeder, dokter, verpleegster, evangelist, tandarts, huisvrouw, therapeut, kok, artiest, dichter, bergbeklimmer, triatleet, secretaresse, verkoper en maatschappelijk werker. Allemaal even prachtige vrouwen.

Dus wat is een echte vrouw: een Assepoester of een Jeanne d’Arc? Een Maria Magdalena of een Oprah Winfrey? Hoe kunnen we terugwinnen wat werkelijk vrouwelijk is, zonder in stereotypen te vervallen, of, wat erger is, de druk juist op te voeren, zodat lezeressen zich onwaardig gaan voelen? Want dat is het laatste waaraan een vrouw behoefte heeft. En toch is er iets wezenlijks dat God aan iedere vrouw heeft gegeven. Wij delen allen een diepe waarheid, op de bodem van ons hart. Dat is dan ook het aanknopingspunt van deze zoektocht naar het vrouwelijke: *het hart*. Wat is de essentie van het hart van een vrouw? Wat zijn haar diepste verlangens? Wat wilden we het liefst toen we nog klein waren? En nu we volwassen zijn? Hoe kunnen de wonden en littekens van tragische gebeurtenissen in ons leven genezen?

Onderweg, van onze jeugdromen naar vandaag, zijn we iets waardevols kwijtgeraakt: ons hart, ons kostbare vrouwenhart. God heeft je vrouwelijkheid gegeven – krachtig en tegelijk gevoelig, vurig en aantrekkelijk. Ongetwijfeld onbegrepen. Ongetwijfeld ook aangevallen. Maar ergens zit het verscholen: jouw oorspronkelijke hart. Het is de moeite waard het te heroveren. Je *bent* fascinerend.

Vandaar dat we je uitnodigen om met ons een reis te maken.

We willen op ontdekkingsreis gaan, om genezing te vinden. Want jouw hart is de oorlogsbuit van Gods koninkrijk, en Jezus is gekomen om jou – helemaal voor Zichzelf – terug te winnen. Het is ons gebed dat God door dit boek zal werken in jouw situatie, in je hart, om je genezing, herstel, vreugde en leven te geven. Als Hij dat doet, is het dan geen geweldige reden om een feestje te vieren?! Met een schitterend porseleinen theeservies. Of met papieren bordjes. Maakt niet uit. Op een dag zullen we met z'n allen feestvieren. Laat dit boek, in de hoop daarop, jou tot het hart van God mogen brengen – en tot je eigen hart.

Stasi en John

Het hart van een vrouw



Het is soms zwaar om een vrouw te zijn.

– TAMMY WYNETTE

Hij zag hoe Fatima's ogen zich met tranen vulden.

'Huil je?'

'Ik ben een vrouw van de woestijn,' zei ze, terwijl ze haar gezicht afwendde. 'Maar bovenal: ik ben een vrouw.'

– PAULO COELHO

Je behoort tussen veldbloemen

Je behoort in een schip op volle zee

Je behoort aan de arm van je geliefde

Daar waar je je vrij kunt voelen.

– TOM PETTY

*K*om, we doen het!' Het schemerde. De lucht was fris en rook kruidig naar dennen; de snelstromende rivier lonkte. We kampeerden in het Grand Teton National Park; vandaar dat we onze kano bij ons hadden op het dak van de auto. 'Zullen we er even in gaan?' John keek me aan alsof ik mijn verstand had verloren. Over nog geen twintig minuten zou de avond vallen en ons, de rivier en de bossen in het donker hullen. Alles zou inktzwart zijn. We zouden helemaal alleen zijn op de rivier, met slechts een globaal idee waar we heen zouden varen (stroomafwaarts natuurlijk), van de plek waar we op de oever zouden

stappen (niet te ver van de weg) en van een lange wandeling terug naar de auto. Wie wist welke gevaren er op de loer lagen? Hij keek me nog eens aan, wierp een blik op onze zoontjes en zei toen: ‘Oké!’ We kwamen direct in actie.

De avond was schitterend. Door de sierlijke buigingen van de rivier vervloeiden de kleuren van het water van kobaltblauw naar zilver en zwart. Er was geen mens te bekennen. We hadden de Oxbow Bend helemaal voor onszelf alleen. Binnen de kortste keren lag de kano in het water, en daar gingen we: onze reddingsvesten veilig vastgegespt, peddels in de aanslag en de jongens geïnstalleerd. Tijdens deze tocht wilden we samen zo intens mogelijk genieten van zoveel mogelijk schoonheid.

Een oude houten brug hing laag over de rivier; met haar halfvergane resten zag ze eruit alsof ze bij de eerstvolgende sterke windvlaag zou instorten. We moesten bijna plat in de boot liggen om eronderdoor te kunnen. Voorzichtig loodsten we de kano door de vaargeulen van de rivier de Snake – John achterin, ik voorin en in het midden zaten onze drie jongens vol verwondering te genieten. Toen de sterren één voor één tevoorschijn kwamen, voelden we ons als de kinderen die de schepping van Narnia meemaakten – de hemel zo helder, de sterren zo dichtbij. We hielden onze adem in toen er één heel langzaam langs de hemel schoof en daarna verdween.

Een bever sloeg op de rivier; het geluid knalde als een ge-weerschot over het water, waardoor twee eenden geschrokken opvlogen. Het enige wat wij konden zien tegen de donkere achtergrond van het water en de lucht, waren de witte strepen op het water die door hun vlucht werd veroorzaakt, als het kielzog van twee waterskiërs naast elkaar. Het nachtelijk geroep van uilen begon hoog in de bossen te klinken, even later gevolgd door het geluid van prairiekraanvogels op de oevers. Geluiden die vertrouwd en exotisch tegelijk klonken. We maakten elkaar fluisterend opmerkzaam op elk nieuw mirakel, terwijl onze peddels vrijwel geluidloos door het water sneden.

Het werd nacht, tijd om te stoppen. We waren van plan om aan wal te gaan in een inham dicht bij de weg, zodat we niet te lang naar onze auto hoefden te lopen. We durfden het niet aan om terug te varen naar de plaats waar we in de boot waren gestapt. . . daarvoor zouden we tegen de stroom op moeten peddelen, vrijwel zonder te zien waar we heen gingen.

Terwijl we ons naar de kant lieten drijven, rees er een elandstier op uit het hoge gras, precies op de plaats waar wij aan wal wilden gaan. Hij was zo donker als de nacht; we konden hem alleen maar zien omdat zijn silhouet afstak tegen de hemel en de bergkammen in de verte. Hij was enorm. Hij was schitterend. Hij was een sta-in-de-weg. Hij blokkeerde onze enige uitweg. Het schijnt dat er meer mensen in onze nationale parken worden gedood door elanden dan door welk ander dier ook. Met zijn bijna negenhonderd kilo, sterke spieren, gevaarlijke gewei, hoge snelheid en volslagen onvoorspelbare karakter is de eland echt een gevaarlijk dier. In ongeveer twee seconden zou hij het water kunnen bereiken en onze kano omvergooien. We konden er met geen mogelijkheid langs.

De stemming sloeg om. John en ik waren nu bezorgd. Het enige alternatief voor deze onbereikbare landingsplaats was: stroomopwaarts peddelen in de inmiddels complete duisternis. Rustig, zonder iets te zeggen, keerden we de boot en begonnen aan de terugtocht, zoekend naar vaargeulen zodat we uit de hoofdstroom konden blijven. Het was niet de bedoeling geweest dat het avontuur deze wending zou krijgen, maar nu kwam het erop aan. John moest zo goed mogelijk sturen, ik moest roeien met krachtige slagen. Als een van ons een fout maakte, zou de sterke stroming de boot dwars duwen en zouden we water maken. De jongens zouden overboord slaan en met de donkere stroom worden weggevoerd.

Het was fantastisch.

Het lukte ons. Het lukte hem. Het lukte mij. Samen namen we de uitdaging aan. Omdat het alles van me vergde, omdat

ik het samen met mijn gezin deed en voor mijn gezin, omdat ik omringd werd door een wilde, glinsterende schoonheid en eerlijk gezegd ook omdat het een beetje *gevaarlijk* was, werd deze ervaring... bovenaards. Ik was Stasi niet meer. Ik was Sacagawea, een Indiaanse prinses van het wilde westen, een heldhaftige en sterke vrouw.

DE REIS VAN EEN VROUW

*Het ogenblik kwam
dat het pijnlijker werd
om in de knop opgesloten te blijven
dan het risico te nemen en tot bloei te komen.*

ANAIS NIN

Ik probeer me te herinneren op welk moment ik voor het eerst ten diepste beseftte dat ik geen meisje meer was, maar een vrouw was geworden. Toen ik van de middelbare school ging of toen ik afstudeerde? Merkte ik het, toen ik trouwde? Toen ik moeder werd? Ook al ben ik vijfenveertig, nu ik dit opschrijf, diep in mijn hart voel ik me af en toe nog zo heel jong. Als ik terugdenk aan de tijd dat ik vrouw begon te worden, begrijp ik waarom mijn reis vaak zo doelloos en onzeker leek.

Toen ik voor het eerst ongesteld werd, zongen mijn familieleden me tijdens het avondeten tot mijn grote schaamte toe: 'Ze is nu geen meisje meer, maar een vrouw'. Leuk, maar niet heus. Ik voelde me helemaal niet anders. Het enige wat ik voelde, was vernedering, omdat iedereen het wist. Tijdens de maaltijd heb ik vooral gefascineerd naar mijn bord zitten staren.

Op de dag dat ik voor het eerst een beha droeg, zo'n tiener-behaatje van stretchkatoen, trok een van mijn zussen me de gang op, waar mijn vader tot mijn afgrijzen klaarstond om een foto van me te maken. Later zou ik erom kunnen lachen, zeiden ze. (Dat was niet zo.) Zoals zoveel vrouwen, moest ik in mijn pu-

berteit zelf mijn weg maar zien te vinden, terwijl mijn lichaam veranderde en volwassen werd, en ook mijn hart zich ontwikkelde naar volwassenheid. Niemand gaf me raad op mijn weg naar het volwassen vrouw-zijn. Ik kreeg overigens wel het advies om minder te eten. Mijn vader nam me eens terzijde en zei dat er nooit een jongen van me zou houden als ik dik was.

Tijdens mijn studie jaren sloot ik me aan bij de feministische beweging, zoals veel vrouwen in de jaren zeventig, op zoek naar mijzelf. Ik werd zelfs bestuurslid van het Vrouwen Informatiecentrum van een vooruitstrevende staatsuniversiteit in Californië. Maar hoezeer ik mijzelf ook liet gelden als sterke en onafhankelijke vrouw ('mag ik even?'), mijn *hart*, mijn vrouwenhart, bleef leeg. Als je jong bent en met vragen rondloopt, heb je er niets aan als mensen tegen je zeggen dat 'alles mogelijk is'. Dat is te veelomvattend. Zo'n antwoord geeft geen sturing. Het helpt ook niet, als je wat ouder bent, dat mensen zeggen: 'Wat een man kan, dat kun jij ook.' Ik wilde geen man zijn. Maar wat betekende het dan om *vrouw* te zijn?

Wat de liefde betreft, daarin heb ik struikelend mijn weg gevonden, met alleen films en muziek als reisgidsen. Zoals zoveel vrouwen die ik ken, heb ik mij in mijn eentje door de puinhoopen van een reeks gebroken harten geworsteld. Tijdens mijn laatste jaar op de universiteit werd ik echt verliefd, en deze jongen hield ook echt van mij. Na tweeënehalf jaar verkering verloofden John en ik ons. In de tijd dat we ons voorbereidden op ons huwelijk, heb ik slechts één van de zeldzame adviezen van mijn moeder mogen ontvangen: haar huwelijksadvies. Dat bestond uit twee onderdelen. Ten eerste: de liefde verdwijnt als sneeuw voor de zon als er geen karbonade op tafel komt. Ten tweede: zorg altijd voor een schone keukenvloer, dan ziet het hele huis er beter uit. Ik begreep waar ze heen wilde. In mijn nieuwe rol als 'echtgenote' hoorde ik voornamelijk in de keuken thuis, waar ik karbonades moest bakken en daarna de boel moest opruimen.